

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Προς: 1. Όλες τις ΟΤΔ
2. Όλες τις ΕΥΔ (ΕΠ) Περιφερειών
Κοιν.:
1. ΑΑΔΕ-ΔΙΠΕΑΑ-Τμήμα Γ Ελέγχου
Διαχείρισης Δαπανών Έργων Ανάπτυξης
Αγροτικής Οικονομίας
2. ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις σχετικά με το έγγραφο με θέμα «Ερωτήματα – Παρατηρήσεις σχετικά με την εφαρμογή της Υ.Α 39443/2025 (Β' 770)».

Σχετ.: Αριθ. πρωτ. 50130/27.02.2026 έγγραφο της ΕΥΕ ΠΑΑ.

Σας παραθέτουμε διευκρινίσεις αναφορικά με το παραπάνω σχετικό έγγραφο, καθώς και πρόσθετα ερωτήματα που προέκυψαν μετά την ημερίδα στο Ναύπλιο.

1. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 3.

Α) Είναι επιλέξιμη η αυτόνομη προμήθεια οχήματος, για πράξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, χωρίς την ύπαρξη άλλης δαπάνης;

Β) Υπάρχει υποχρέωση για ηλεκτροκίνηση ή για πρόσβαση ΑΜΕΑ στο λεωφορείο (ακόμη και αν η πράξη δεν εξυπηρετεί ΑΜΕΑ);

Α) Σύμφωνα με την ΥΑ το όριο που τίθεται στην παρ. 4.2 του άρθρου 9, δεν αφορά πράξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Συνεπώς, μπορεί να είναι επιλέξιμη πράξη η προμήθεια μόνο ενός οχήματος, αρκεί να αποδεικνύεται η αναγκαιότητα και το ολοκληρωμένο αποτέλεσμα της πράξης. Σύμφωνα με την επικείμενη τροποποίηση της ΥΑ η παραπάνω εξαίρεση για πράξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, θα αφορά μόνο σε παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα.

Β) Δεν υπάρχει περιορισμός για το είδος κινητήρα του οχήματος στο θεσμικό πλαίσιο. Η πρόσβαση ΑΜΕΑ στο όχημα εξαρτάται από τη φύση της πράξης. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμα τα απλά οχήματα μεταφοράς του γενικού πληθυσμού, τα οποία δεν προορίζονται για την εξυπηρέτηση ειδικών ομάδων πληθυσμού των οποίων οι ανάγκες δεν μπορούν να καλυφθούν από τις υφιστάμενες υπηρεσίες. Τα οχήματα αυτά δεν εξυπηρετούν το σύνολο των κατοίκων της περιοχής κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τους κανονιστικούς όρους ως προς την ενίσχυση πράξεων χωρίς διακρίσεις. Παράλληλα, η απλή μεταφορά των κατοίκων καλύπτεται από την αστική/δημοτική συγκοινωνία ή τα ΚΤΕΛ.

2. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 6.

Είναι υποχρεωτικό ο ΕΦ να επαληθεύσει το εύλογο κόστος και για τις περιπτώσεις εφαρμογής απλοποιημένου κόστους;

Ο ΕΦ είναι υποχρεωμένος να επαληθεύσει την ορθή εφαρμογή του οδηγού απλοποιημένου κόστους, σε περίπτωση που γίνεται χρήση του, χωρίς να απαιτείται να επαληθεύσει το εύλογο κόστος. Για τις υπόλοιπες δαπάνες ισχύουν όσα αναγράφονται στην ερώτηση 6.

3. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 20.

Επιχείρηση (ανεξαρτήτου δραστηριότητας) διαθέτει άδεια λειτουργίας, αλλά δεν μπορεί να τεκμηριωθεί κατά τα λοιπά ότι βρίσκεται σε λειτουργία:

A) είναι επιλέξιμο το επενδυτικό σχέδιο για εκσυγχρονισμό;

B) Αναδρομικές δαπάνες μεταγενέστερες της 01/01/2023, που για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο έχουν πραγματοποιηθεί πριν την έκδοση της άδειας λειτουργίας του και ουσιαστικά αφορούσαν στην ίδρυση του (π.χ. λοιπός εξοπλισμός), είναι επιλέξιμες στην περίπτωση του, που αφορά εκσυγχρονισμό;

A) Ισχύει ότι αναγράφει η απάντηση της ερώτησης 20, αναφορικά με επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια λειτουργίας.

B) Όχι, δεν μπορούν δαπάνες που αφορούσαν στην ίδρυση να είναι επιλέξιμες για εκσυγχρονισμό.

4. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 31.

Φορείς κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εκτελούν έργα κοινωφελούς σκοπού (π.χ. φορείς διαχείρισης ιδιωτικών δασών κλπ.), είναι επιλέξιμοι δικαιούχοι για την υλοποίηση πράξεων δημοσίου χαρακτήρα, στην παρέμβαση Π3-77-4.1;

Όχι, σύμφωνα με την ΥΑ οι φορείς κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δεν είναι επιλέξιμοι για την υλοποίηση πράξεων δημοσίου χαρακτήρα.

5. Διευκρίνιση ως προς τις ερωτήσεις 31 & 32.

Υπάρχει διαφορά στις αναφορές ΥΑ και τις απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις; (ΥΑ: η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή και εκτός αυτής με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης. Ε/Α: έδρα εντός της Περιφέρειας).

Δεν υπάρχει διαφορά, απλά στις απαντήσεις 31 & 32 γίνεται εξειδίκευση της ΥΑ. Στην επικείμενη τροποποίηση της ΥΑ θα προβλεφθεί σχετική διευκρίνιση σύμφωνα με την οποία, η έδρα ή το παράρτημα του δικαιούχου θα πρέπει να είναι εντός της οικείας Περιφέρειας, της περιοχής παρέμβασης.

6. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 32.

Η Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας – Αναρρίχησης, η οποία έχει έδρα στην Αθήνα, είναι επιλέξιμος δικαιούχος για την υλοποίηση πράξεων σε καταφύγια ιδιοκτησίας της, σε επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης; Ο συγκεκριμένος φορέας είναι ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παράγει έσοδα, που δεν διανέμονται αλλά επαναεπενδύονται.

Οι ορειβατικοί σύλλογοι σύμφωνα με την επικείμενη τροποποίηση της ΥΑ, θα είναι επιλέξιμοι φορείς, συνεπώς και η Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας – Αναρρίχησης.

Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης θα πρέπει ο φορέας να αποδείξει ότι τα έσοδα που παράγει, καλύπτουν τις ανάγκες συντήρησης και λειτουργίας των εγκαταστάσεων όπου θα γίνει η επένδυση.

7. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 42.

Η απάντηση που δόθηκε δεν περιορίζεται μόνο σε έργα ύδρευσης, αλλά αφορά όλα τα έργα που εκτελούνται εκτός οικισμού.

8. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 44.

Αν σε έργο με Π/Υ 400.000,00€ απαιτηθεί τροποποίηση της μελέτης με αύξηση του Π/Υ, για λόγους που εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παρ. 4 του άρθρου 10 της ΥΑ, η εν λόγω αύξηση άνω των 400.000,00€, αποτελεί επιλέξιμη αξία;

Αν σε οποιαδήποτε φάση του έργου προκύψει αύξηση του Π/Υ άνω των 400.000,00€, τότε κανονιστικά, το επιπλέον ποσό βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο. Αν η αύξηση αυτή λάβει μέρος κατά την διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης και πριν την ένταξη, τότε η πράξη είναι μη επιλέξιμη.

9. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 47.

Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-5.2, μπορεί να ενταχθεί πράξη προμήθειας εξοπλισμού πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Πράξεις που έχουν ως φυσικό αντικείμενο μόνο την αγορά εξοπλισμού μπορούν να είναι επιλέξιμες αρκεί να επιβεβαιώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της ενέργειας και να συμβάλει στους στόχους του ΤΠ. Η συγκεκριμένη απάντηση αφορά όλες τις υπο-παρεμβάσεις της Παρέμβασης Π3-77-4.1.

10. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 58.

A) Η εφαρμογή του απλοποιημένου κόστους είναι προαιρετική για τον μηχανολογικό εξοπλισμό που αναγράφεται στον Οδηγό;

B) Στον υπολογισμό του πρότυπου κόστους περιβάλλοντος χώρου, αν έχουμε περίπτωση μόνο ισοπεδώσεων-διαμορφώσεων που τις κοστολογήσαμε 5€/τ.μ. στο προηγούμενο πρόγραμμα ή περίπτωση περίφραξης οικοπέδου, γίνεται διαδικασία εύλογου κόστους με προσφορές ανά μονάδα μέτρησης; Θα μπορούμε να λαμβάνουμε υπόψη, έστω ενδεικτικά, τον πίνακα τιμών μονάδας στο πλαίσιο της εξέτασης του εύλογου κόστους;

A) Οι συγκεκριμένες δαπάνες αφορούν ουσιαστικά σε Λοιπές εργασίες/Μηχανολογικός εξοπλισμός και είναι υποχρεωτική για αυτές η εφαρμογή του απλοποιημένου κόστους. Προαιρετική είναι η εφαρμογή του οδηγού για τον λοιπό εξοπλισμό που αφορά σε καταλύματα.

B) Οι τιμές του Οδηγού δεν αφορούν σε απλές ισοπεδώσεις-διαμορφώσεις και η απλή περίφραξη με πασσάλους και πλέγμα, οπότε σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να προσκομιστούν προσφορές και να γίνει ο έλεγχος εύλογου κόστους.

11. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 70.

Η αναθεώρηση τιμών που αναγράφεται στο κεφάλαιο Γ του Οδηγού, ισχύει τόσο για τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων κατασκευών, όσο και για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Προκειμένου να μην προκαλείται σύγχυση ο τύπος υπολογισμού του τ.κ. του Οδηγού διαμορφώνεται ως εξής: $\tau.κ.(20XX) = \Delta TK (20XX-1) / \Delta TK (2024)$. Για παράδειγμα ο τ.κ. του 2026 είναι: $\tau.κ. (2026) = \Delta TK 2025 / \Delta TK 2024$.

12. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 73.

Για τις σοφίτες, εφόσον είναι κύριοι χώροι (π.χ. δωμάτια), ισχύουν ότι ορίζει ο Οδηγός για τους κύριους χώρους τόσο κτιριοδομικά όσο και τιμολογιακά. Όταν είναι χώρος βοηθητικής χρήσης (π.χ. αποθήκες), μειώνονται οι τιμές κατά 50% σύμφωνα με τον Οδηγό. Η θεωρημένη άδεια του εκάστοτε κτηρίου, τα εγκεκριμένα σχέδια και τυχόν νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων χώρων μας καθοδηγούν για την σχετική διάκριση σε κύρια ή βοηθητική χρήση. Κατά τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης, θα πρέπει να επιβεβαιωθεί η χρήση των χώρων του κτηρίου, όπως αυτή εμφανίζεται στα εγκεκριμένα σχέδια, σε σχέση με αυτή που θα διαπιστωθεί κατά τη διενέργεια αυτοψίας ως προς την υφιστάμενη κατάσταση του χώρου υλοποίησης της πράξης.

13. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 74.

Μπορεί να γίνει χρήση χαμηλότερου ποσού ανά τ.μ. από αυτό του Οδηγού απλοποιημένου κόστους, κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης;

Σε περίπτωση χαμηλότερης τιμής, πρέπει να γίνει έλεγχος της πρότασης ώστε να διαπιστωθεί αν έχουν υπολογιστεί ορθά τόσο οι τιμές αυτές, όσο και επιμετρήσεις που συνοδεύουν την αίτηση στήριξης. Σε ειδικές περιπτώσεις όπου μέρος των εργασιών διαφοροποιείται από τα προβλεπόμενα στον Οδηγό (συμβατική και μεταλλική κατασκευή), ως προς το είδος και την εκτέλεση τους, θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή η σχετική διαφοροποίηση με την υποχρέωση υποβολής προσφορών.

14. Διευκρίνιση ως προς την ερώτηση 75.

Γιατί οι τιμές που προκύπτουν για τις επιμέρους χρήσεις χώρου, με την πρόσθεση του επιπλέον ποσοστού 30% για διατηρητέα κτήρια, δεν αθροίζουν στο σωστό ποσό; Πρόκειται για λάθος;

Όχι, δεν είναι λάθος, ισχύουν οι τιμές του οδηγού.

15. Σε περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος εκτός ορεινών περιοχών, αν τα τ.μ. του οικοπέδου δεν επαρκούν, μπορεί η επέκταση να πραγματοποιηθεί σε όμορο οικόπεδο; Θα πρέπει να προηγηθεί συμβολαιογραφικά ενοποίηση των οικοπέδων;

Μπορεί να γίνει επέκταση σε όμορο οικόπεδο, αρκεί να έχει γίνει ενοποίηση των δύο οικοπέδων με συμβολαιογραφική πράξη.

16. Αναφορικά με τις παιδικές χαρές είναι επιλέξιμη δαπάνη η πιστοποίησή τους;

Ναι, είναι επιλέξιμη δαπάνη.

17. Οι πράξεις βελτίωσης - σήμανσης διαδρομών εντός δημοτικού δάσους σε ποια υπο-παρέμβαση πρέπει να υποβληθούν;

Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-6.1, καθώς οι πράξεις αυτές αφορούν στην αναβάθμιση και ανάδειξη φυσικών τοπίων.

18. Είναι επιλέξιμες δαπάνες αναβάθμισης και συμπλήρωσης υφιστάμενης διαδικτυακής πύλης (portal) και υφιστάμενης εφαρμογής τουριστικού περιεχομένου;

Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται στην υποχρέωση του δικαιούχου για την ορθή λειτουργία και συντήρηση του έργου, συνεπώς δεν αποτελούν ολοκληρωμένη πράξη.

19. Στο άρθρο 9, παρ. Β, σημείο 2 της ΥΑ αναγράφει ότι «... Δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης στην ΟΤΔ, ανεξάρτητα αν ο δυνητικός δικαιούχος έχει εκτελέσει ή όχι τις σχετικές πληρωμές ...». Και συνεχίζει «... Στο πλαίσιο αυτό δεν είναι επιλέξιμες πράξεις που το υπολειπόμενο οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό κάτω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης ...», το οποίο μόνο συγκεκριμένο απόσπασμα έχει μεταφερθεί στο υπόδειγμα της Πρόσκλησης των πράξεων δημοσίου χαρακτήρα, παρ. 4.1.

Εφόσον δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης στην ΟΤΔ, τότε γιατί εν συνεχεία για το ποσοστό κάτω του 10% γίνεται μεία μόνο στο οικονομικό αντικείμενο;

Η αναφορά στο οικονομικό αντικείμενο που υπολείπεται, γίνεται καθώς θεωρήσαμε ότι είναι ευκολότερη η σύνδεση του συγκεκριμένου ποσοστού με το οικονομικό σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο της πράξης. Στην επικείμενη τροποποίηση της ΥΑ, προκειμένου να μην υπάρχει σύγχυση θα γίνει αναφορά και στο φυσικό αντικείμενο.

20. Σχετικά με την υποχρέωση προσβασιμότητας των ΑμΕΑ στα επενδυτικά σχέδια, θα εφαρμοστούν, όπου είναι δυνατό, οι εξαιρέσεις του άρθρου 26 του ΝΟΚ για "Προσβασιμότητα χωρίς φραγμούς για τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα", ή θα πρέπει κατά κανόνα να τηρηθεί πλήρης πρόσβαση σε ΑμΕΑ;

Η προσβασιμότητα των ΑμΕΑ σύμφωνα με την ΥΑ εξαρτάται από τη φύση της πράξης. Σε κάθε περίπτωση ισχύει ότι αναγράφεται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

21. Οι προσαυξήσεις του Οδηγού που εφαρμόζονται ανάλογα με τη χωροθέτηση της πράξης, αφορούν σε όλες τις κατηγορίες δαπανών ενός έργου ή μόνο στα κτηριακά;

Ναι, αφορά όλες τις κατηγορίες δαπανών.

22. Σύμφωνα με το άρθρο 14 της ΥΑ 3506/2023 (Β' 7144) «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» προκύπτει ότι «Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.»

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 9 της ΥΑ 39443/2025 (Β' 770) αναγράφεται ότι «α) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από την αντικειμενική αξία της εδαφικής έκτασης, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά περίπτωση από την Αρμόδια Αρχή.»

Τι από τα δύο ισχύει;

Ισχύουν τα αναγραφόμενα στην ΥΑ 39443/2025 (Β' 770).

23. Είναι επιλέξιμη η ίδρυση μίας Τουριστικής Επιπλωμένης Κατοικίας (ΤΕΚ), μέσω της αποκατάστασης και επανάχρησης κτιρίου χαρακτηρισμένου ως παραδοσιακού από το αρμόδιο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. Γ του άρθρου 2 της ΥΑ 69945/2025 (Β' 1573);

Ναι, στην περίπτωση που πληροί τους όρους της εν λόγω ΥΑ.

24. Επί υφισταμένου κτιρίου εκ λιθοδομής (προϋφιστάμενου του 1955), το οποίο παρουσιάζει διατήρηση του φέροντος οργανισμού στο ισόγειο και τεκμήρια προγενέστερης ύπαρξης ορόφου, προτείνεται η στατική αποκατάσταση και επανάχρηση της στάθμης του ισογείου σε συνδυασμό με την ανακατασκευή (καθ' ύψος προσθήκη) του ορόφου.

Δεδομένης της έγκρισης της μελέτης από το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.) και του ταυτόχρονου χαρακτηρισμού του ακινήτου ως "παραδοσιακού", ανακύπτουν τα εξής ερωτήματα αναφορικά με τη μεθοδολογία υπολογισμού του επιλέξιμου κόστους:

Α) Οι εργασίες στο ισόγειο (ενισχύσεις φέροντος οργανισμού, λιθοδομών κ.λπ.) αντιμετωπίζονται ως εκσυγχρονισμός παραδοσιακού κτιρίου με τεκμηρίωση μέσω εύλογου κόστους (αναλυτικός προϋπολογισμός), ενώ η ανακατασκευή του ορόφου αντιμετωπίζεται ως προσθήκη με χρήση απλοποιημένου κόστους προσαυξημένου κατά 15% (λόγω του χαρακτηρισμού ως παραδοσιακού);

Β) Εάν, λόγω του χαρακτηρισμού του από το Σ.Α., το σύνολο της κτιριακής μονάδας (υφιστάμενο και προσθήκη) λογίζεται ως ενιαίο «παραδοσιακό κτίριο», υπαγόμενο εξ ολοκλήρου στις διατάξεις της περ. Γ της ΥΑ 69945/2025;

Α), Β) Θα πρέπει να εκδοθεί η απόφαση χαρακτηρισμού του από το Σ.Α., προκειμένου να διαπιστωθεί αν θα αντιμετωπιστεί ως παραδοσιακό κτίριο.

25. Υπάρχει υποχρέωση ο αξιολογητής σε πράξεις που περιλαμβάνουν κτηριακά να είναι μηχανικός;

Όχι, το θεσμικό πλαίσιο δεν θέτει περιορισμούς στις ειδικότητες του αξιολογητή. Σε κάθε περίπτωση ο αξιολογητής δύναται να ζητήσει τεχνική έκθεση από εμπειρογνώμονα με ειδικότητα σχετική με αυτή που απαιτείται από τη φύση της πράξης.

26. Σχετικά με την υπό-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.2 έχει ειπωθεί ότι η προκήρυξη θα γίνει σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο/προπαρασκευαστική φάση - δημιουργία συνεργατικού σχήματος και σύνταξη σχεδίου δράσης - και το δεύτερο στάδιο υλοποίηση του εγκεκριμένου σχεδίου δράσης. Για το δεύτερο στάδιο θα προκηρυχθεί και πάλι η υπό παρέμβαση 7.2 και με ποιες επιλέξιμες δαπάνες;

Για το δεύτερο στάδιο θα προκηρυχθεί νέα πρόσκληση, όπου δυνητικοί δικαιούχοι θα είναι αυτοί που κρίθηκαν επιλέξιμοι στο πλαίσιο του πρώτου σταδίου και θα περιλαμβάνει τις υπο-παρεμβάσεις που αφορούν τα σχέδια δράσης που αξιολογήθηκαν θετικά κατά το πρώτο στάδιο.

27. Στο πλαίσιο των υπό παρεμβάσεων Π3-77-4.1-3.2, Π3-77-4.1-6.2, Π3-77-4.1-7.2 μπορούν να συμμετέχουν και μαθητές σχολείων εντός αστικού ιστού;

Στο σύνολο της παρέμβασης Π3-77-4.1, οι πράξεις θα πρέπει να αφορούν τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης. Ανάλογα με το είδος και τη φύση της πράξης υπάρχει δυνατότητα να συμπεριληφθούν και κάτοικοι εκτός της περιοχής παρέμβασης, με την προϋπόθεση ότι αυτοί αποτελούν την μειονότητά.

Συνεπώς, μπορούν να συμμετέχουν μαθητές σχολείων εντός του αστικού ιστού, αρκεί η πράξη να αφορά πρωτίστως τους μαθητές της περιοχής παρέμβασης, καλύπτοντας τις ανάγκες τους.

28. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ή και εστίασης στον περιφερειακό αστικό ιστό που δυνητικά εξυπηρετούν την ευρύτερη περιοχή εφαρμογής μπορεί να είναι επιλέξιμες;

Αν οι επιχειρήσεις αυτές έχουν έδρα στην περιοχή παρέμβασης τότε είναι επιλέξιμες. Με βάση όμως τη στοχοθεσία του ΣΣ ΚΑΠ και των Τ.Π. προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση επιχειρήσεων σε απομονωμένες και απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και σε περιοχές που υστερούν σε αντίστοιχες υπηρεσίες.

29. Ελαιοτριβείο με άδεια λειτουργίας για μετεγκατάσταση και εκσυγχρονισμό υπό νέο φορέα λειτουργίας ο οποίος το απέκτησε χωρίς να έχει κλείσει μία διαχειριστική σεζόν (το απέκτησε πρόσφατα), μπορεί να ενταχθεί;

Ναι, μπορεί να ενταχθεί για εκσυγχρονισμό, αφού διαθέτει άδεια λειτουργίας.

30. Α. Στην υπό παρέμβαση Π3.77-4.1-1.7 υπάρχει ειδικός όρος εξοικονόμηση σε ποσοστό 30%. Αυτό είναι δυνατόν να αποδεικνύεται με την κατάθεση ενός Πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ) κατά την υποβολή της αίτησης στο οποίο θα αποδεικνύεται και η πρόταση των παρεμβάσεων;

Β. Εφόσον οι δαπάνες δεν αφορούν κτιριακές εργασίες ή φωτισμό που μετέχουν στους υπολογισμούς του ΠΕΑ, η απόδειξη του ποσοστού οφέλους θα γίνεται με Μελέτη ενεργειακής απόδοσης (ΜΕΑ) από ενεργειακό ελεγκτή ή αρκεί μία τεχνική έκθεση - ανάλυση μηχανικού σε σχέση με την κατανάλωση του παλαιού και του νέου εξοπλισμού ειδικά για τις περιπτώσεις μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων;

Α., Β. Η απόδειξη του ποσοστού εξοικονόμησης για τις νέες κατασκευές όσο και για τις υπόλοιπες περιπτώσεις όπου απαιτείται σύμφωνα με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο, γίνεται με την προσκόμιση ΜΕΑ. Για όσες περιπτώσεις δεν απαιτείται ΜΕΑ, συστήνεται να προσκομιστεί ΠΕΑ, ακόμη και αν αυτό δεν είναι υποχρεωτικό από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

31. Επενδυτής επιθυμεί επέκταση της δραστηριότητας του με κατασκευή νέου βιομηχανικού κτιρίου. Είναι αποδεκτός τρόπος κατασκευής η αυτεπιστασία; Αν ναι, ο προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός θα διαμορφωθεί σύμφωνα με τον οδηγό απλοποιημένου κόστους και στην αυτή την περίπτωση;

Ναι είναι αποδεκτή η αυτεπιστασία και στην περίπτωση αυτή ακολουθείται ο Οδηγός.

32. Α. Σε πράξη που αφορά σε εκσυγχρονισμό και μετεγκατάσταση σε άλλο οικόπεδο, ο επενδυτής θέλει να κάνει επέκταση με ανέγερση νέου κτηρίου. Ως προς τα κτηριακά ακολουθείται ο οδηγός απλοποιημένου κόστους;

Β. Στην περίπτωση που για το νέο αυτό κτήριο έχουν ήδη γίνει εργασίες εκσκαφών - μπετόν καθαριότητας / βάση για μεταλλικό σκελετό και οι δαπάνες αυτές δεν θα μετέχουν στον πρόγραμμα, πως θα υπολογίζεται η νέα τιμή βάσης;

Α. Ναι ακολουθείται ο Οδηγός.

Β. Ισχύουν τα αναγραφόμενα στην απάντηση της ερώτησης 63 του υπ' αριθ. 50130/27.02.2026 εγγράφου.

33. Εν λειτουργία επιχείρηση εντάσσεται στο πρόγραμμα για εκσυγχρονισμό βιομηχανικού κτιρίου. Υπάρχουν κτιριακές εργασίες που αφορούν την εξωτερική θερμομόνωση του κτιριακού κελύφους, την αντικατάσταση των κουφωμάτων με νέα θερμοδιακοπόμενα και την μόνωση/στεγάνωση οροφής. Ο υπολογισμός του κόστους των κτιριακών εργασιών θα γίνει με τα ποσοστά των κτιριακών εργασιών για εκσυγχρονισμό, δηλαδή ποσοστό 2,66% για τις μονώσεις (πολύ λιγότερο από το απαιτούμενο ειδικά για να γίνει σωστή εφαρμογή κάποιου συστήματος μόνωσης). Σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να δεχθεί η ΟΤΔ τεχνική έκθεση του μηχανικού, με σαφή αναφορά των εργασιών και των προμετρήσεων καθώς και προσφορές εργολάβων για την κατασκευή του έργου;

Τα βιομηχανικά κτήρια δεν ακολουθούν τα ποσοστά που αναγράφονται στον πίνακα του κεφαλαίου Ι.Α.1 του Οδηγού και συνεπώς χρειάζεται τεχνική έκθεση που θα ελεγχθεί από τον μηχανικό της ΟΤΔ.

34. Στις περιπτώσεις εκσυγχρονισμών καταλυμάτων γίνεται υπολογισμός του κόστους κτιριακών σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον οδηγό (άθροισμα ποσοστών επί την τιμή βάσης). Κατά την υλοποίηση ωστόσο διαπιστώνεται ανάγκη εργασιών που δεν είχαν αρχικά προβλεφθεί. Μπορεί να γίνει τροποποίηση των αρχικά εγκεκριμένων εργασιών; Μπορεί να μειωθεί το ποσοστό υλοποίησης μίας εργασίας και να προστεθεί και νέα;

Ακολουθούνται όσα ισχύουν στην ΥΑ σχετικά με τη διαδικασία τροποποίησης πράξεων. Για τον υπολογισμό του κόστους των επί μέρους εργασιών ισχύουν τα αναγραφόμενα στην απάντηση της ερώτησης 63 του υπ' αριθ. 50130/27.02.2026 εγγράφου.

35. Στον πίνακα ποσοστά συμμετοχής για κτιριακές εργασίες αναφέρονται ξεχωριστά ποσοστά για εξωτερικά κουφώματα και υαλοπίνακες; Συνήθως ένα κούφωμα τοποθετείται και κατά συνέπεια κοστολογείται ενιαία, πλαίσιο και υαλοπίνακας. Πως θα γίνει έλεγχος κάλυψης των ποσοστών στο αίτημα καταβολής;

Η αίτηση στήριξης και συνεπώς και το αίτημα πληρωμής υποβάλλονται σύμφωνα με τις εργασίες που αναφέρονται στον Οδηγό, ανεξάρτητα από το πως αυτές τιμολογούνται.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ